

HÄSTUNDERSTÖDDA INSATSER UR ETT SPECIALPEDAGOGISKT PERSPEKTIV

Text: Ebba Zettergren

Eva-Lena Rehn är utbildad specialpedagog och även inom hästunderstödda insatser. Hon driver företaget Learnimal där hon jobbar med hästar och hundar i pedagogiskt arbete. Hennes uppdragsgivare är skola och psykiatri och hon jobbar med barn och unga där man ”provat allt” och som har en problematisk skolfrånvaro och ofta en underliggande NPF-problematik.

De barnen som kommer till Learnimal är några av de tusentals barn i Sverige som saknar fungerande skolgång, så kallade ”hemmasittare”. Men Eva-Lena tycker det är fel att använda det ordet på barn som har lång skolfrånvaro för det är att lägga skulden på barnet. Det finns alltid en orsak bakom som de vuxna måste ta reda på och hjälpa barnet med.

Utgångspunkten i Learnimals verksamhet är att djuren har en avväpnande effekt och öppnar upp för kommunikation och känslor. Vid beröring av djur ökar oxytocinet i kroppen som i sin tur ofta bryter isen hos deltagarna som kanske har svårt att öppna sig och bygga nya relationer. Målen är individuella för alla deltagare, men måendet är viktigare än att mäta resultat.

– För en individ kan målet vara att våga prata för en annan kan målet vara att komma ut över huvud taget. Vi är alltid tydliga med uppdragsgivaren vad vi vill uppnå, säger Eva-Lena.

Barnen kommer en och en till gården och passen inleds med att man pratar om hur veckan har varit, stämmer av dagsformen och pratar om känslor och förväntningar. Sedan hämtar man in hästen från hagen, känner av den och pratar om vilka känslor som den upplever. Mycket av verksamheten pågår från marken men även på hästryggen om deltagaren känner sig bekväm med det. Ett pass brukar pågå i 3,5 timme och hela tiden byggs deltagaren upp genom positiv förstärkning.

- Vi använder aldrig några negativa termer, gör inte så där, eller det där får du inte göra. Eftersom många av barnen har trauman i bagaget så lyfter vi endast det som är positivt, säger Eva Lena.

Hur jobbar du med säkerheten kring djuren och deltagarna?

- Det är relativt enkelt för mig då jag bara har en häst i verksamheten som är min egen och känner honom väl. Han är uppstallad på ett mindre ställe där fokus ligger på hästens bästa. Jag läser av min häst under hela passet och ser till att han alltid är harmonisk och mår bra. Det finns alltid en liten olycksrisk såklart när vi pratar om hästar, därför måste man vara helt fokuserad under passen. Det gör ju också att man är vaken och här och nu, vilket hjälper många att bemästra sina rädslor och lär sig acceptera att du inte kan påverka allt.

Hur kan hästen fungera som ett överföringsobjekt?

- Djur är perfekta som överföringsobjekt eftersom man får något annat att fokusera på. Genom den fysiska närheten kommer du in i en annan dimension. Vi pratar mycket om hur hästen reagerar och tolkar deras känslor. Samtalen flyter på efter en stund när man blir jämlik i en gemensamhet. Vi blir som en triad jag, barnet och hästen och då blir det också ofarligt att prata med mig.

Kroppskännedomsövningar till häst, hur fungerar de?

- När deltagarna sitter uppsatt till häst så gör hästens rytm och vaggandet från steget att de automatiskt blir avslappnade i kroppen. Då får de till exempel blunda och känna av hur

det känns i de olika kroppsdelarna. Finns det några spänningar i armar, ben eller någon annanstans. Hur känns det om man sitter tyst en minut, vad händer om man är tyst i två minuter. Ofta fastnar trauman i kroppen och de här övningarna hjälper till att lösa upp dem.

Vem betalar för insatsen som du gör, är det respektive rektor?

- Ja om deltagarna kommer från skolan det är respektive rektor som beslutar om pengarna. Man kan också söka tilläggsbelopp för deltagarna. Det man måste veta är att insatser kostar. Socialtjänsten kan också söka platser via familjehemsplacerade barn och ungdomar. Via habiliteringen hade vi projektstöd under en tid och i ett integrationsprojekt fick vi bidrag via kommunen.

Några punkter från föreläsningen

- Ömsesidigt förtroende och tillit mellan pedagog, elev och häst är viktigt. Vi behövs alla tre och ingen kan avvaras i relationen.
- Målet är att förstå sig själv, sina tankar och reaktioner genom att läsa av hästen.
- Djuren skapar glädje och ger möjligheter till skratt.
- Eleverna har ofta en stämpel eller ett stigma på grund av deras icke-fungerande skolgång. Djuren dömer inte vilket ger nya chanser att lyckas.
- Lärdomar som barnen gjort är bland annat att det går att samarbeta med andra även om de inte är som du! Genom sitt beteende påverkar man sin omgivning.
- Vilket nätverk finns runt barnet/ungdomen? Ställ krav på samtliga samarbetspartners – hur tänker de möta upp och ta del av arbetet?